

Není to dlouho, co Newyorská úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů z roku 1958 (dále jen Newyorská úmluva nebo NÚ) oslavila půl století své existence. To sebou přineslo mimo jiné i polemizování o její efektivnosti a přínosech. Hlavním cílem této práce je zhodnotit, zda je Newyorská úmluva ve stávající podobě dostačující pro dnešní formy mezinárodního obchodu nebo nikoli. Současně se také tato práce zabývá otázkou, zda může být možným řešením vznik Mezinárodního odvolacího rozhodčího tribunálu.

Není pochyb o tom, že Newyorská úmluva byla a je obrovským přínosem pro obchodní arbitráže. Ale jedním z hlavních faktorů, které stojí za upozornění je, že tato úmluva je více než půl století stará, a tudíž se musí uzpůsobit nynějším trendům v mezinárodním obchodu. Bylo by nesprávné upírat Newyorské úmluvě její zásluhy, ale je sporné, zda i v dnešní době plní tu samou funkci jako na jejím začátku. Jak se měnil čas, měnily se i obchodní zvyklosti, a tudíž se musí změnit i pravidla arbitráží tak, aby byla schopná efektivně rozhodovat o současných sporech.

K pochopení přínosu a potřebné změny Newyorské úmluvy je zapotřebí vysvětlit její vznik a vývoj. Tímto se zabývá první kapitola této práce. Druhá kapitola se věnuje rozhodčímu řízení v České republice. Kapitola tři až šest odpoví na otázky, proč není současná podoba Newyorské úmluvy dostačující a vysvětlí její nejproblematictější články. Mezi ně patří především článek I, II a V, které nemůžou být ponechány bez komentáře. Tyto kapitoly se zabývají významem a interpretací těchto článků a problémy, které přinášejí do procesu mezinárodní obchodní arbitráže. Jediným závěrem této sekce je, že Newyorská úmluva potřebuje přehodnotit.

V poslední kapitole je probírána možnost vytvoření mezinárodního tribunálu pro mezinárodní obchodní arbitráž. Navrhuje, jak by takový tribunál mohl fungovat a obhazuje potřebu pro sjednocení a zmezinárodnění rozhodčích řízení a uznávání a vymáhání rozhodčích nálezů. Vysvětluje roli národních soudů a dochází k závěru, že v rozhodčím řízení nejsou tak důležité, protože existují rozhodčí systémy, které fungují naprosto samostatně. Jako příklad jsou zmiňovány Světová obchodní organizace a Mezinárodní centrum pro urovnávání investičních sporů. Poslední kapitola navrhuje jednoduchou strukturu nového tribunálu pro mezinárodní arbitráž. Závěr odráží autorovy osobní názory na popisovanou problematiku.

V České republice se čím dál více začíná objevovat pojem mezinárodní obchodní arbitráž. S mezinárodní obchodní arbitráží je spojeno i několik mezinárodních úmluv, ale tou nejdůležitější je právě Newyorská úmluva. A právě proto se podstatná část této práce věnuje objasnění a vysvětlení některých částí Newyorské úmluvy.